

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/134/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716201498
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8716201498.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košču a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Romana Tótha, v právnej veci žalobkyne: O. Q., S.. XX.X.XXXX M. XXX XX Q., R. XXXX/XX, právne zastúpená advokátom JUDr. Juraj Lukáč, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad 058 01, proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpeného AK Antol, s.r.o., Kupeckého 2542/72, 902 01 Pezinok, IČO: 47 257 024, o zaplatenie sumy 455,84 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10C/47/2016-50 zo dňa 3.6.2016, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Sporovým stranám n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe zisteného skutkového stavu dospel k právnemu záveru, že je povinný prihliadnuť na vznesenú námietku premlčania žalovaného nároku žalovaným, ktorého sa dovolal v tomto konaní. Vychádzal z toho, že dôvodom podania žaloby na súd dňa 17.2.2016 je vrátenie žalovanej sumy s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia, pre plynutie premlčacej doby. Pre počítanie subjektívnej a objektívnej premlčacej doby potom platia ustanovenia § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere uzavretá dňa 29.9.2008, bola žalobkyňou riadne dodržaná a splnená, a to ku dňu 10.1.2012, kedy žalobkyňa uhradila poslednú splátku a zaplatila celú dojednanú sumu podľa zmluvy o úvere. Neplatnosť zmluvy o úvere počas jej trvania nebola účastníkmi napadnutá a obaja ju dodržali až do jej zániku splnením. Uviedol, že v súčasnosti nie je daný dôvod, aby sa súd až teraz s odstupom času sa zaoberal zisťovaním, či bolo alebo nebolo priamym alebo nepriamym úmyslom žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne, a to práve vo výške žalovanej sumy, ktorú podľa obsahu zmluvy o úvere, tvorí celková dojednaná výška nákladov. Aj v prípade, že by žalobkyňa zaplatila vyššiu sumu, než v skutočnosti mala podľa zmluvy zaplatiť, mohla si uplatniť na súde voči žalovanému vrátenie bezdôvodného obohatenia za navyše zaplatenú sumu oproti poskytnutému úveru najneskôr v 3-ročnej objektívnej premlčacej dobe, odkedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. V danom prípade táto premlčacia doba začala plynúť od 11.1.2012, t. j. od nasledujúceho dňa po zaplatení dojednanej sumy podľa zmluvy o úvere a skončila dňom 11.1.2015. Žalobkyňa podala žalobu na súd 17.2.2016, t. j. po jej márnom uplynutí. Preto súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol. Keďže k zamietnutiu žaloby došlo pre vznesenú námietku premlčania žalovaným, ďalšiu argumentáciu žalobkyne a obranu žalovaného súd bližšie už nevyhodnocoval.

2. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 150 O.s.p. (Občiansky súdny poriadok platný a účinný do 30.6.2016), podľa ktorého ustanovenia platí, že ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliada najmä na okolnosti prípadu, a ďalej na to, že sa jednalo o drobný spor do 1.000,- eur, kedy súd skúma aj to, aby trovy konania neboli neprimerané voči uplatnenej pohľadávke. V danom prípade súd prihliadol na to, že žalobkyňa má postavenie spotrebiteľky a v spotrebiteľských veciach je súd z úradnej povinnosti povinný prihliadať na to, aby boli dodržané práva a ochrana spotrebiteľa a na základe čoho aj vykonal posúdenie, či bolo alebo nebolo zasiahnuté do týchto práv spotrebiteľa. Na druhej strane však rešpektoval aj práva druhej procesnej strany v prípade vznesenej námietky premlčania, takže uvedenú súdnu kontrolu už bližšie nevyhodnotil. Uzavrel, že účastníci tohto konania si budú znášať svoje trovy sami.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že s napadnutým výrokom, ani s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, nesúhlasí, pričom k jednotlivým dôvodom rozhodnutia uviedla odvolacie námietky. Uviedla, že súd v prejednávanej veci aplikoval na nárok uplatnený žalobkyňou titulom bezdôvodného obohatenia 3-ročnú premlčaciu lehotu bez toho, aby sa zaoberal, či bolo alebo nebolo priamym alebo nepriamym úmyslom, alebo len nedbanlivosťou žalovaného konanie, ktorým žalovaný porušil práva spotrebiteľa, v dôsledku čoho prijal plnenie, na ktoré nemal právny nárok, a teda plnenie, ktorým sa žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil, a to aj napriek tomu, že táto otázka je najpodstatnejšou právnou otázkou pre rozhodnutie vo veci samej a je podstatou nároku žalobkyne uplatneného v tomto konaní a bez vyriešenia tejto, súd nemôže vo veci samej spravodlivo rozhodnúť. Podľa jej názoru, nárok, ktorý uplatnila v tomto konaní, je dôvodný, nie je premlčaný, v čoho dôsledku je na mieste, aby odvolací súd v prípade, ak rozsudok súdu prvej inštancie nezruší a nevráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, aby napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobe vyhovie. Poukázala na uzatvorenú zmluvu o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou. Neobsahuje viaceré náležitosti požadované Zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ“), a to konkrétne § 4 ods. 2 písm. d), i), n), o), q) s) v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, pričom na základe týchto ustanovení je potrebné spotrebiteľský úver poskytnutý na základe zmluvy o úvere, považovať za bezúročný a bez poplatkov. Taktiež poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, a to, že dokument, ktorý nie je súčasťou spotrebiteľskej zmluvy a nie je datovaný a zo strany oboch zmluvných strán podpísaný, sa považuje za súčasť spotrebiteľskej zmluvy a akékoľvek zmluvné prehlásenia, v zmysle ktorého sa prehlasuje za neoddeliteľnú súčasť zmluvy inej listiny, je v zmysle § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve a ktorá je sankcionovaná neplatnosťou v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Má za to, že s ohľadom na skutočnosť, že úver je poskytnutý na základe zmluvy o úvere, je ho potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, je žalovaný povinný vydať žalobkyňi titulom bezdôvodného obohatenia sumu vo výške uplatnenej žalobou. Taktiež k otázke posúdenia bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného ako úmyselného bezdôvodného obohatenia žalobkyňa má za to, že úmysel neuviesť podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a na ňu nadväzujúci úmysel sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť, je daný tým, že žalovaný aj napriek povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a s tým súvisiacu povinnosť žalovaného ako dodávateľa služby (spotrebiteľského úveru) konať v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Žalobkyňa má teda za to, že zo strany žalovaného došlo k úmyselnému nesplneniu svojich povinností uviesť všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere do zmluvy o úvere a zároveň úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, ktoré s poukazom na ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, sa premlčuje v 10-ročnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť pre každú splátku spotrebiteľského úveru. Konanie žalovaného je potrebné hodnotiť ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech v podobe zinkasovaných úrokov a poplatkov. Žiadala, aby odvolací súd rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení a podanej žalobe vyhovie. Uplatnila si nárok na náhradu trov konania.

4. K podanému odvolaniu sa žalovaný nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací príslušný na rozhodovanie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“, platného a účinného od 1.7.2016), preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade

s ustanoveniami § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania (a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 CSP, veta prvá, právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1, 2 CSP, ktoré sú intertemporálnymi ustanoveniami prijatými v súvislosti s nadobudnutím účinnosti CSP, tieto treba aplikovať ako uvedenú normu aj na konania, ktoré začali pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Každopádne však treba procesné účinky realizovaných úkonov pred dňom účinnosti zákona posudzovať aj v súvislosti s právnou úpravou, ktorá platila v čase ich realizácie.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, konštatuje správnosť dôvodov uvedených v tomto rozhodnutí a na zdôraznenie správnosti týchto dôvodov dodáva nasledovné:

10. Právo na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa premlčí uplynutím niektorej z dôb uvedených v Občianskom zákonníku (subjektívna a objektívna premlčacia doba), a to aj v prípade, ak druhá z nich zostane zachovaná. Pre posúdenie, či je právo žalobkyne premlčané, je teda rozhodujúce, či bola žaloba podaná v priebehu subjektívnej premlčacej doby, alebo až po jej uplynutí. Subjektívna premlčacia doba na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je dvojročná a začína plynúť dňom, kedy sa žalobkyňa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Pre zistenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je, resp. mohlo by byť rozhodujúce, v ktorom okamihu žalobkyňa získala vedomosť o tom, kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. V danom prípade je zrejmé, že žalobkyňa úver splatila dňa 10.1.2012, pričom žalobu podala dňa 17.2.2016. Žalovaný vzniesol námietku premlčania z dôvodu, že žalobkyňa si neuplatnila svoj nárok v rámci objektívnej premlčacej lehoty 3 rokov.

11. Odvolací súd poukazuje aj na ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého právo na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného úmyselne, sa premlčuje v 10-ročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť od dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. Vzhľadom na to, že Občiansky zákonník nevymedzuje podstatu úmyselného konania, treba v právnej teórii vychádzať z právnej úpravy zavinenia podľa Trestného zákona. O priamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzrozumený. V oboch prípadoch teda rozhodujúcim znakom úmyslu predchádza vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnené obohatil, o tom, že svojím konaním získava (priamy úmysel), alebo môže získať (nepriamy úmysel) hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria. O takýto prípad však v predmetnej veci nejde.

12. Žalobkyňa, aby bola úspešná, by musela preukázať, že žalovaný v čase, keď zmluvu o úvere so žalobkyňou uzatvoril, mal vedomosť o tom, že už existovali proti žalovanému súdne rozhodnutia, že takéto zmluvy o úvere sú v rozpore so zákonom a že v tom čase už vedel o tom, že takýto jeho dohodnutý postup je nezákonný, resp. že ide o zmluvnú podmienku neprijateľnú. Znamená to, že bolo treba zo strany žalobkyne preukázať existenciu vedomostí žalovaného o tom, že pri uzatváraní zmluvy o úvere a prijatí peňažného plnenia od žalobkyne, musel skutočne vedieť, alebo byť minimálne uzrozumený s tým, že prijatím finančnej sumy na svoj účet, sa bezdôvodne obohacuje. Žalobkyňa však nepreukázala vedomosť žalovaného o tom, že môže získať bezdôvodné obohatenie, a že žalovaný bol s týmto následkom svojho konania uzrozumený a preto je správny a zákonný postup súdu prvej inštancie, ak žalobu v celom rozsahu zamietol.

13. Odvolací súd sa zaoberal aj ďalšími odvolacími námietkami žalobkyne, tie však vzhľadom na vyššie prijatý záver o premlčaní nároku žalobkyne, už nie sú spôsobilé privodiť zmenu právneho posúdenia a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP. Vyslovil, že ich náhradu sporovým stranám nepriznáva, pretože žalobkyňa bola v konaní neúspešná a úspešný žalovaný si ich náhradu nepožadoval, čo je aj v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

15. Rozhodnutie odvolacieho senátu Krajského súdu v Prešove bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).